

TÜRKİYE'DE SİVİL SAVUNMA FAALİYETLERİ

SİVİL SAVUNMA
UZMANLARI

2016 YILI

AFAD HİZMET İÇİ EĞİTİM
PROGRAMI

28.11.2016

SUNU İÇERİĞİ

1. Sivil Savunmanın Tanımı
2. Uluslararası İnsancıl Hukuk (UİH)
3. Dünyadan Örnekler
4. Türkiye’de Sivil Savunma

SİVİL SAVUNMA NEDİR?

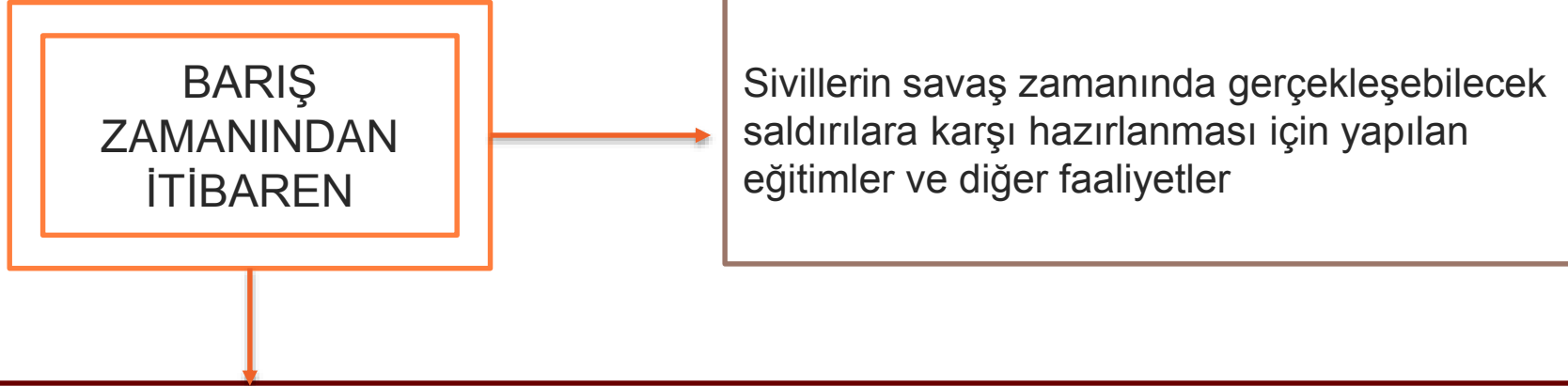
	Tarihi	Can Kaybı	Sivil kayıpların oranı	Askeri kayıpların oranı
I.DÜNYA SAVAŞI	1914-1918	9.5 milyon	%5	%95
II. DÜNYA SAVAŞI	1939-1945	52 milyon	%48	%52
KORE SAVAŞI	1950-1952	9.2 milyon	%84	%16

PASİF KORUNMA
(Bireylerin önlem alması)

SİVİL SAVUNMA
TEŞKİLATLARININ
KURULMASI

SİVİL SAVUNMANIN TANIMI

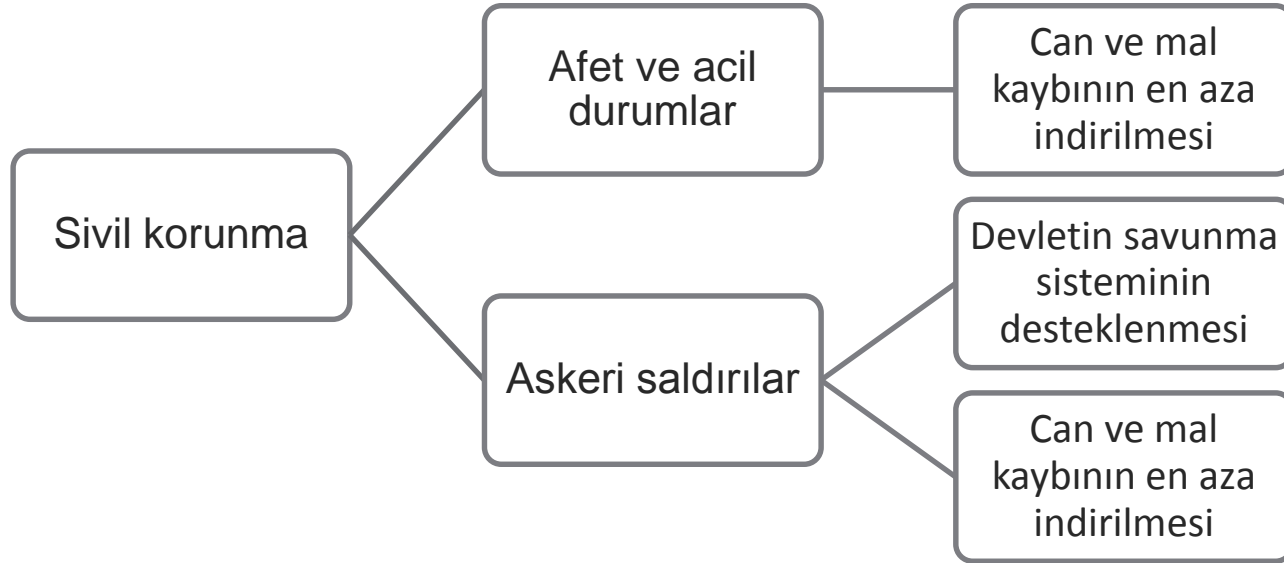

Sivillerin askeri saldırılardan korunması için gerçekleştirilen faaliyetler bütünüdür.

Önleme-zarar azaltma-hazırlık-müdahale-acil durum tahliyesi ve iyileştirme acil durum prensiplerini kullanır.

SİVİL SAVUNMANIN TANIMI

AB Sivil Korunma:

organizasyonel

mühendislik

ekonomik

finansal

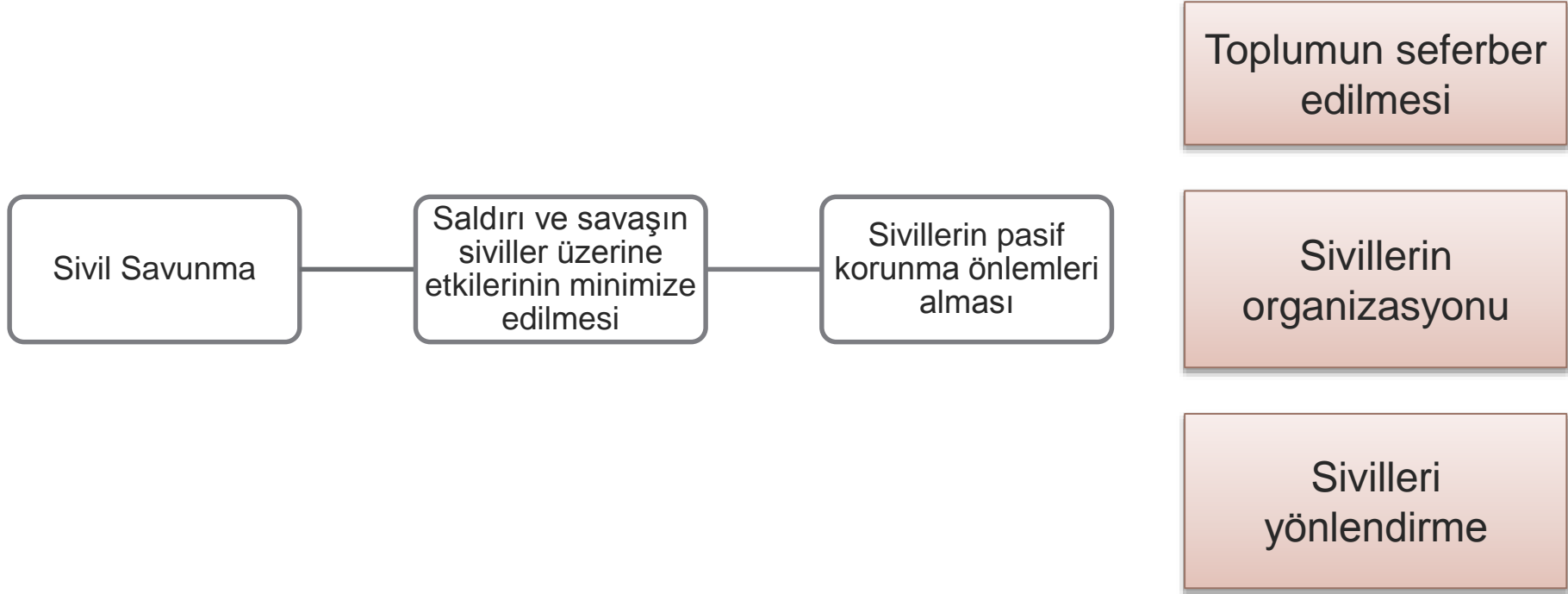
sosyal

eğitsel

bilimsel

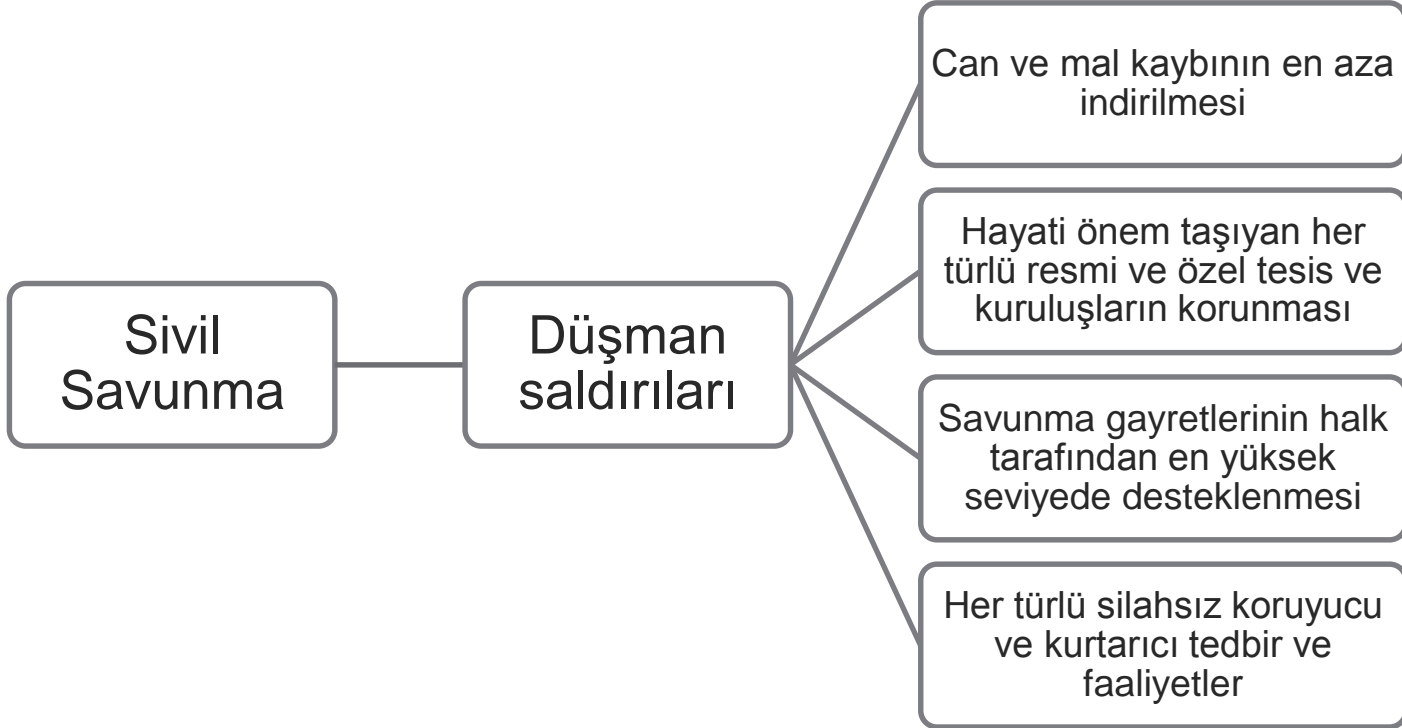
SİVİL SAVUNMANIN TANIMI

NATO:

SİVİL SAVUNMANIN TANIMI

AFAD: 5902 SAYILI KANUN

Uluslararası İnsancıl Hukuk (UİH)

- Uluslararası İnsancıl Hukukun (UİH) temel belgeleri 1949 Tarihli Cenevre Sözleşmeleridir.
- Toplam 4 sözleşme bulunur.
- **4. Sözleşme ise Savaş Zamanında Sivillerin Korunmasına yöneliktir.**

Uluslararası İnsancıl Hukuk

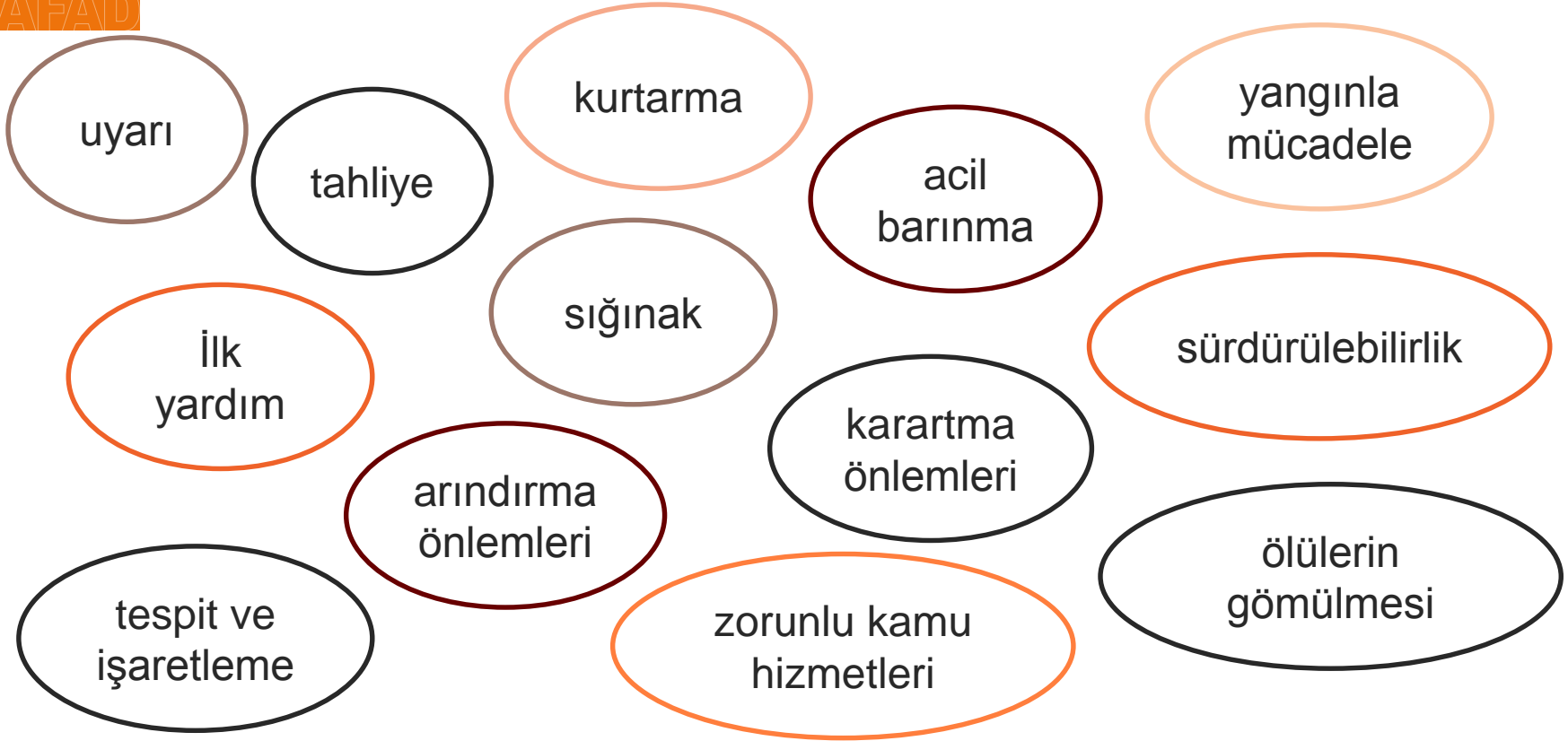
- Sivilleri, askeriyede görev yapan sağlık ve din görevlilerini kapsar.
- Ayrıca yaralı, kazazede ve hasta savaşçıları ve savaş esirlerini de kapsar.

Uluslararası İnsancıl Hukuk

- Tüm bu kişiler hayatlarına, fiziksel ve zihinsel bütünlüklerine saygı gösterilmesi hakkına sahiptir.
- Bu kişilere, hiç bir ayırım göstermeksizin, her şartta insanca davranılmalı ve bu kişiler korunmalıdır.
- Beslenme, barınma ve sağlık hizmeti almak ve aileleriyle iletişim kurmak temel haklardır.

Uluslararası İnsancıl Hukuk

Bariş döneminden itibaren;

- devletler sivil savunma için kuralların uygulanması için gerekli tedbirleri alır.
- devletler sivil savunma faaliyetlerini yürütecek birimlerini ülkelerine göre yapılandırabilir.

Bu yapının ve önlemlerin savaş zamanında tanınır/bilinir olması şartı sağlanmalıdır.

DÜNYADAN SİVİL SAVUNMA ÖRNEKLERİ

- Birinci Dünya Savaşı sırasında hava bombardımanları ve zehirli gazlar gibi yeni ve etkili onlarca yeni silah geliştirilmiştir.
- 1918 yılında savaş sona erene kadar Avrupa'nın pek çok şehrinde siviller evlerinde, okullarda ve işyerlerinde hava bombardımanlarına maruz kaldılar.

Bunun neticesinde devletler bu yeni nesil silahlardan sivilleri koruyabilmek için yöntemler geliştirmeleri gerektiğini fark ettiler.

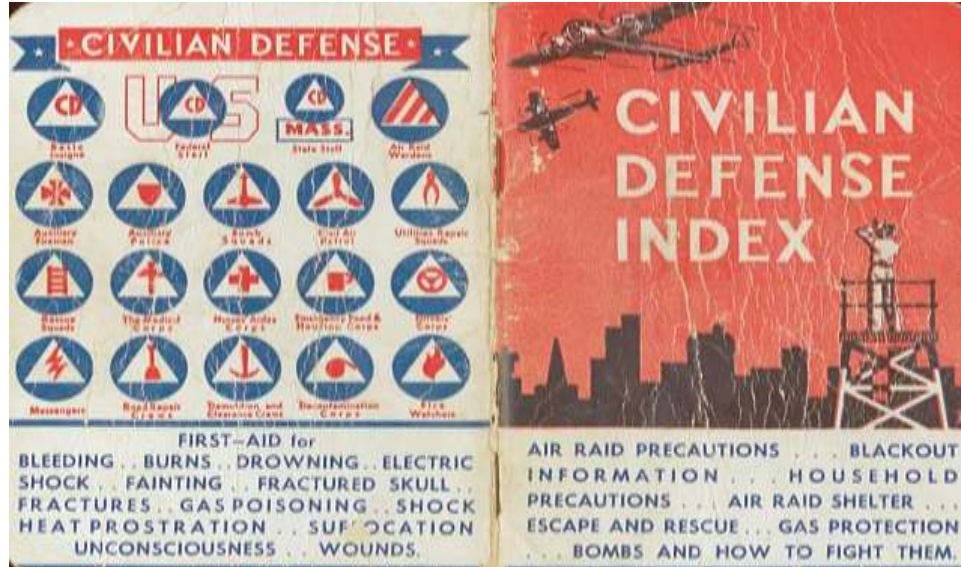

DÜNYADAN SİVİL SAVUNMA ÖRNEKLERİ

- Sivillerin hava saldırılarına karşı korunmaya yönelik bilgileri edinmeleri ve gerekli sığınma önlemlerini almaları için başta İngiltere olmak üzere devletler farkındalık çalışmaları başlattılar.
- İngiltere’de önlemlere ilişkin 1924 yılında başlatılan çalışmalar, 1935 yılında kurulan bir bakanlık altında toplandı.

DÜNYADAN SİVİL SAVUNMA ÖRNEKLERİ

- Sivil savunma konsepti Birinci Dünya Savaşından itibaren oluşmaya başlamış ve sivil savunma faaliyetleri özellikle 1938-1939 yıllarında önemli bir noktaya ulaşmıştır.

DÜNYADAN SİVİL SAVUNMA ÖRNEKLERİ

- İkinci Dünya Savaşı öncesinde geliştirilen hava saldırılarından korunma önlemlerinin yanı sıra savaşın başlaması ile birlikte ilk yardım tedbirleri ve acil tahliye konuları da sivil savunmanın temel konuları haline gelmiştir.

DÜNYADAN SİVİL SAVUNMA ÖRNEKLERİ

- Saldırıları sırasında yaşanabilecek en önemli afetlerden biri bombardımanların sonucu olarak oluşabilecek yangınlardır.
- Büyük kent yangınları ile mücadele sivil savunma faaliyetlerinin önemli konularından biridir.

2. DÜNYA SAVAŞI SIRASINDA LONDRA

DÜNYADAN SİVİL SAVUNMA ÖRNEKLERİ

**BARIŞ
ZAMANINDAN
İTİBAREN**

Sivil hazırlıkların önceden planlanması ve gerçekleştirilmesi beklenmedik bir anda karşılaşılabilecek saldırılardaki kayıpları en aza indirir. Savaş başladıktan sonra sistemsizlik içinde yürütülmeye çalışılacak faaliyetlerden yeterince fayda sağlanamayacaktır.

DÜNYADAN SİVİL SAVUNMA ÖRNEKLERİ

CEPHE GERİSİ

Savaş ve Seferberlik durumlarında askeri faaliyetlerin yanı sıra cephede görevli olanların aileleri ve çarpışmalarda görev almayan diğer sivillerin ihtiyaçlarına yönelik gerçekleştirilen faaliyetlere cephe gerisi faaliyetleri denir.

Özetle cephe gerisi, savaş boyunca siviller tarafından yürütülen faaliyetlerin bütünüdür.

- Bu faaliyetlerin 2. Dünya savaşının sonuçları üzerine büyük etkisi olduğu belirlenmiştir.

DÜNYADAN SİVİL SAVUNMA ÖRNEKLERİ

CEPHE GERİSİ

Savaş sırasında, bir toplumun dili, güncel tercihleri ve günlük yaşamları değişime uğrar. Hatta güncel iletişim araçlarının kullanımı da farklı amaçlar taşıyacaktır.

II. Dünya Savaşında ABD'de yürütülen sivil savunma kampanyaları

TÜRKİYE'DE SİVİL SAVUNMA

- Düşman saldırılarına karşı halkın can ve mal kaybının en az seviyeye indirilmesi,
- Hayati önem taşıyan her türlü resmi ve özel tesis ile kuruluşların korunması ve faaliyetlerinin devamını sağlayacak iyileştirmenin yapılması,
- Savunma gayretlerinin halk tarafından en yüksek seviyede desteklenmesi,
- Halkın moralinin yüksek tutulması,

için alınacak **her türlü silahsız koruyucu ve kurtarıcı tedbir ve faaliyetler**

TÜRKİYE'DE SİVİL SAVUNMA

1921 - Kurtuluş Savaşı «Tekalifi Milliyeye Emirleri»

1928 - “Cephe Gerisinin Havaya Karşı Müdafaa Ve Muhafazası Talimnamesi”

1938 - 3502 sayılı “Pasif Korunma Kanunu”

1958 - 7126 sayılı “Sivil Müdafaa Kanunu”

2009 - 5902 sayılı Afet Ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının Teşkilat Ve Görevleri Hakkında Kanun

SİVİL SAVUNMA TEŞKİLATLANMASI

SİVİL SAVUNMA PLANLARI

Sivil Savunma Sisteminin Bileşenleri

Genel ve
Bölgesel
Planlama

İl/İlçe
Planları

Daire
Müessese
Planları

Halk
teşkilatı

Gönüllülük

ŞEHİR VE KASABA SİVİL SAVUNMA TESKİLLERİ

A) Sivil savunma servisleri

1. Karargah servisi
2. Kurtarma servisi
3. İlk yardım ve ambulans servisi
4. Sosyal yardım servisi

C) Korunma kılavuzları

1. Şef kılavuz
2. Baş kılavuz
3. Kılavuz

B) Sivil savunmaya yardımcı diğer servisler

1. Emniyet-trafik servisi
2. İtfaiye servisi
3. Hastaneler servisi
4. Teknik onarım servisi

RESMİ VE HUSUSİ MÜESSESELERİN SİVİL SAVUNMA TEŞKİLLERİ

1. Kontrol merkezi ve karargah servisi
2. Emniyet ve kılavuz servisi
3. İtfaiye servisi
4. Kurtarma servisi
5. İlk yardım servisi
6. Sosyal yardım servisi
7. Teknik onarım servisi

- Vatandaşların sivil savunma mükellefiyeti

Askerlikle ilgili olmayan ve kendisine Milli Savunma ile alakalı diğer kanunlarla her hangi bir vazife ve mükellefiyet tahmil edilmemiş olan **15 yaşını**

bitirmiş ve **65 yaşını bitirmemiş**

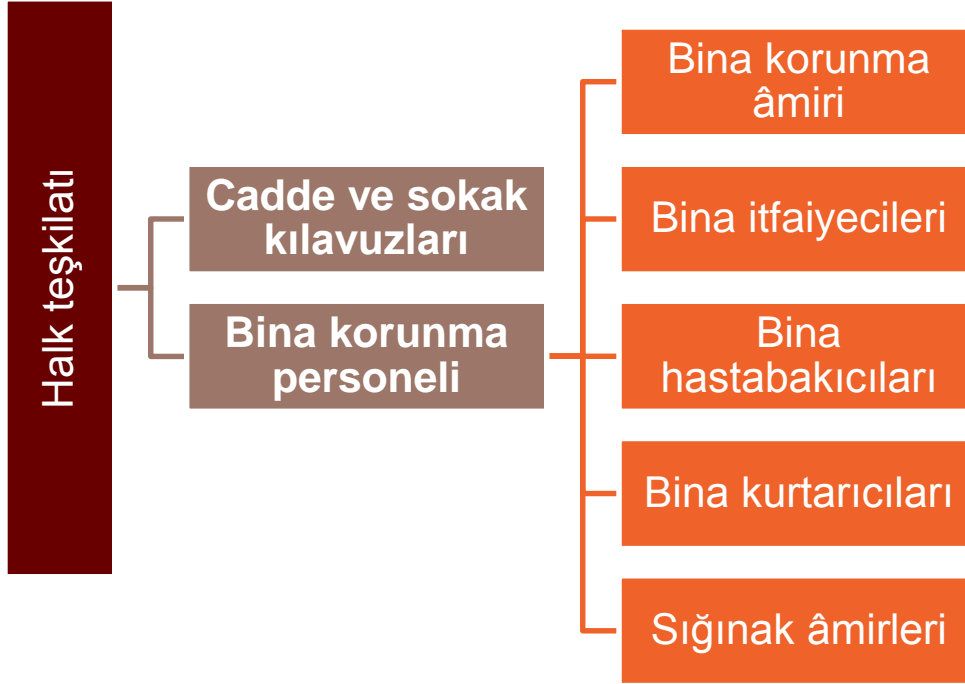
«kadın ve erkek bütün yurttaşlar»

sivil savunma hizmet teşkilatında kendilerine verilecek görevleri yapmakla mükelleftirler.

HALK TARAFINDAN YAPILACAK TEŞKİLAT

Sivil Savunma Bakimından Halk Tarafından Yapılacak Teşkilât ve Alınacak Tedbirler
Hakkında Yönetmelik

Resmî Gazete'de Yayın ve İlânı : 17 Haziran 1966 Sayı : 12325

HALK TARAFINDAN YAPILACAK TEŞKİLAT

Sivil Savunma Bakimından Halk Tarafından Yapılacak Teşkilât ve Alınacak Tedbirler
Hakkında Yönetmelik

Resmî Gazete'de Yayın ve İlânı : 17 Haziran 1966 Sayı : 12325

Halk tarafından
alınacak
tedbirler

- Yangınlara Karşı Önleyici ve Söndürücü Tedbirler
- Yiyecek ve İçecek Maddelerinin Korunma ve Yedeklenmesi
- Gizleme – Karartma
- Sığınaklar
- Tahliye, seyrekleştirme veya kabul işleri
- Birbirlerine Karşılıklı Yardım
- İkaz ve Alarm Haberleri ve Bu Haberlerde Yapılacak İşler

SİVİL SAVUNMA HİZMETLERİNDE ASKERİ İŞBİRLİĞİ YÖNETMELİĞİ

Resmi Gazete Tarih: 24 Mayıs 1966 Sayı : 12306

- 7126 sayılı Sivil Müdafaa Kanunu
- 4/11635 sayılı “Sivil Müdafaa Vekaletlerarası İşbirliği ve Karşılıklı Yardım”
- 6/3150 sayılı “Sivil Savunma ile İlgili Şahsi Mükellefiyet, Tahliye ve Seyrekleştirme, Planlama ve Diğer Hizmetler”
- 6/3150 “Sivil Savunma ile İlgili Teşkil ve Tedbirler” Tüzüklerinin

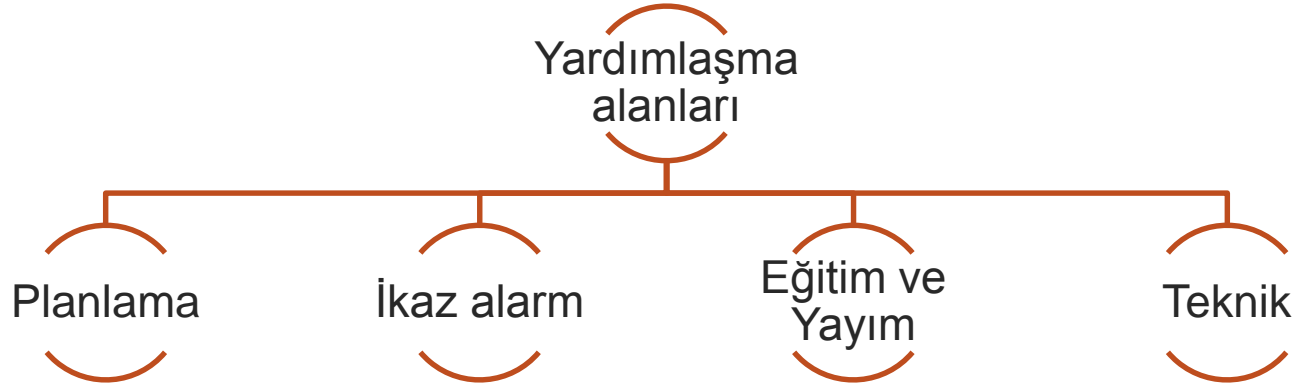
Söz konusu işbirliği ve yardımlaşmanın;

merkezi ve mahalli teşkilat kademelerinde kimler tarafından ve ne şekilde yapılacağına dair esaslar bu Yönetmelikte açıklanmıştır.

bir çok maddelerinde, bazı hazırlık ve faaliyetlerin Milli Savunma Bakanlığı veya askeri makamlarla anlaşarak veya işbirliği yapılarak sağlanması emredilmektedir.

SİVİL SAVUNMA HİZMETLERİNDE ASKERİ İŞBİRLİĞİ YÖNETMELİĞİ

Resmi Gazete Tarih: 24 Mayıs 1966 Sayı : 12306

Sivil Savunma Planları

BİREYDEN BAKANLIKLARA

Kurumların seferberlik veya savaş anında hizmetlerini sürdürmek için alacağı tedbirleri içerir. **İŞ SÜREKLİLİĞİ**

İl/ilçelerde kurum/kuruluş binalarında savaş ve seferberlik anında alınacak tedbirleri içerir. **ACİL DURUM YÖNETİMİ PLANI**

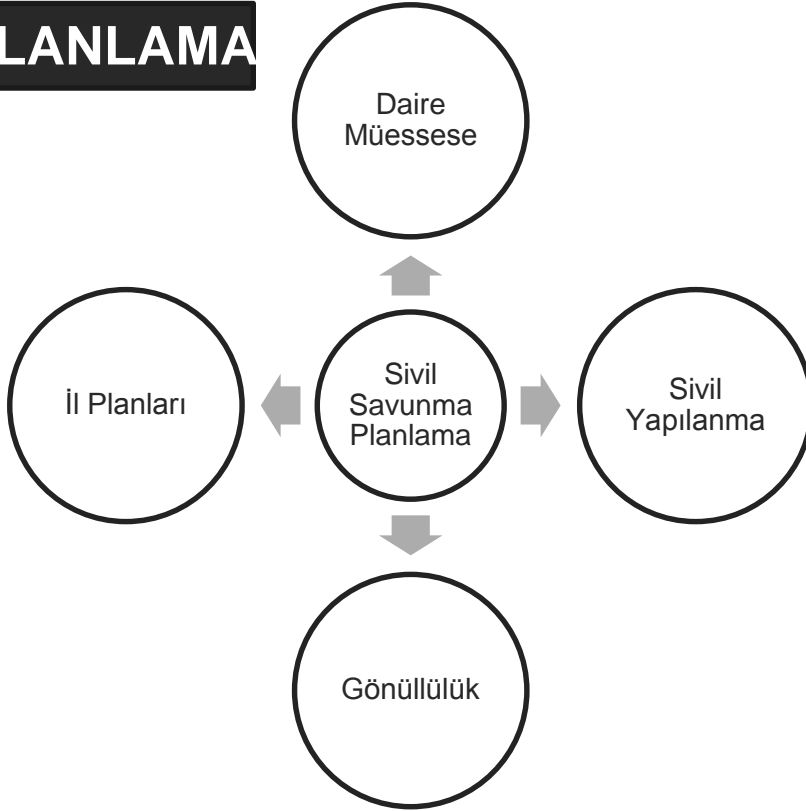
İllerde/ilçelerde sivil halka yönelik koruyucu ve kurtarıcı tedbirleri ve gerekli altyapı hazırlıklarını ve envanteri içerir.

Halkın kendini koruması için yürüteceği çalışmaları ve acil durum yönetimi birimleri ile iletişiminin esaslarını içerir.

TÜRKİYE'DE SİVİL SAVUNMA

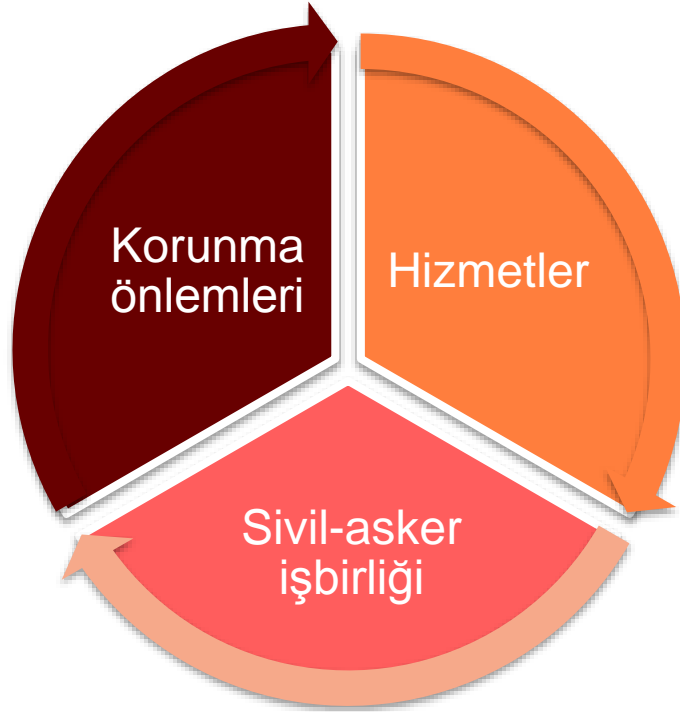
PLANLAMA

- Planlamalar
- Bilinçlendirme faaliyetleri
- Hazırlıklarda kullanılacak sivil kaynakların tespiti

SİVİL SAVUNMA ACİL DURUM YÖNETİMİ SİSTEMİ

- Bireyin korunması
- Resmi/Özel Kurum ve Kuruluşların korunması
- İllerin Korunması

Acil durumu sırasında normal hayatın idamesi, acil kurtarma faaliyetlerinin yürütülmesi ve hasarların en kısa sürede onarılması

Askeri birimlere destek olunması, ülke kaynaklarının etkin kullanımı ve fiziksel, sosyal ve ekonomik yönden acil durum öncesi koşullara dönüşün en kısa sürede tamamlanması

TÜRKİYE'DE SİVİL SAVUNMA

İKAZ VE ALARM SİSTEMLE

Hava taarruzları ve KBRN tehlikeleri ile afet ve acil durumlara karşı alınacak tedbirler için

- hazırlıklı bulunmak,
- zamanında ikaz ve alarm ile her türlü sivil savunma tedbirlerin alınmasını sağlamak,
- gerektiğinde tedbirleri kaldırmak amacıyla

“Haber Alma ve Yayma, İkaz ve Alarm Sistemi”nin planlanması, kurulması ve işletilmesi

TÜRKİYE'DE SİVİL SAVUNMA

KBRN

Ulusal ve yerel düzeyde KBRN tehdit ve tehlikelerine yönelik
risk ve zarar azaltma, hazırlık, müdahale, iyileştirme
Faaliyetlerinin ülke geneli koordinasyonunu sağlamak

İl Afet ve Acil Durum Müdürlükleri

Yapı

- ✓ 81 il
- ✓ İdari Personel
- ✓ Teknik Personel
- ✓ Operasyon Personeli

Finansman

- ✓ Merkezi Otorite
- ✓ Yerel Otorite

Görevler

- ✓ Yerel seviyede afet ve acil durum yönetimi
- ✓ Mühendislik Faaliyetleri
- ✓ Arama kurtarma faaliyetleri
- ✓ Kuruluşlar arası koordinasyon

SURİYEDE YAŞANAN KİMYASAL SALDIRILAR

- **21 Ağustos 2013**-Suriye'nin Guta bölgesinde siviller üzerinde kimyasal silah saldırısı
- Çoğu çocuk 1500' fazla ölü-çok sayıda yaralı
- Sinir ajanı-sarin (OPCW ve BM raporları)

SURİYEDE YAŞANAN KİMYASAL SALDIRILAR SONRASI BAŞKANLIĞIMIZ FAALİYETLERİ

KBRN maddeleri içerikli olaylara müdahale kapasitesinin geliştirilmesi için;

- İlk müdahale personeline yönelik eğitimler
- Müdahalede kullanılmak üzere ekipman temini
- Ölçüm aletleri kapasitesinin artırılması.

Ayrıca halka yönelik bilinçlendirme faaliyetleri yoğunlaştırılmıştır.

GÜNEY SINIRIMIZDAKİ GÜNCEL KBRN TEHDİDİ

- Suriye-kimyasal silah stoklarını ve üretim tesislerini yok etti ?
- Bölgede yaşanan diğer kimyasal saldırılar (klor gazı saldırıları)
- Çeşitli örgütler ve terörist grupların ellerinde bulunması muhtemel KBRN ajanları

GÜNCEL KBRN TEHİTLERİNE YAKLAŞIM

- Bir afet ve acil durum türü olarak Başkanlığımızın KBRN alanındaki faaliyetleri yükselen riskler göz önünde bulundurularak sürdürülmektedir.
- Ekip ve ekipman kapasite arttırımı çalışmaları devam etmektedir.
- Teknolojik imkanlardan daha fazla faydalanabilmek için yeni projeler geliştirilmekte Kalkınma Bakanlığı desteği ile projeler hayata geçirilmektedir.

TEŞEKKÜRLER

SİVİL SAVUNMA DAİRESİ BAŞKANLIĞI
05.12.2016